

**Opinia dotycząca występowania stanowisk i siedlisk gatunków
ptaków i nietoperzy podlegających ochronie prawnej
w budynku Szkoły Podstawowej Nr 70 im. Mikołaja Kopernika
położonej pod adresem ul. Piękna 37 w Poznaniu**

Zleceniodawca:

Szkoła Podstawowa nr 70 im. Mikołaja Kopernika
ul. Piękna 37, 60-591 Poznań
telefon: +48 618 411 914
e-mail: sp70@poznan.interklasa.pl

Wykonawca:

BIOTOPE Usługi przyrodnicze
Małgorzata Łochyńska, Maciej Łochyński
os. Jana III Sobieskiego 21/55, 60-688 Poznań
telefon: +48 603 617 520
e-mail: biuro@biotope.pl

Doświadczenie zawodowe wykonawcy/autora:

Maciej Łochyński – Absolwent Wydziału Biologii oraz Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (praca magisterska obroniona w Zakładzie Zoologii Systematycznej). Posiadacz licencji chiropterologicznej nr 007/01 wydanej przez Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy. Od 18 lat zajmuje się obserwacjami i badaniami biologii oraz ekologii nietoperzy. Prowadził inwentaryzacje chiropterofauny sześciu wielkopolskich parków krajobrazowych oraz regularnie bierze udział w monitoringu nietoperzy zimujących w poznańskich fortyfikacjach (obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu”), Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym (obszar Natura 2000 i rezerwat przyrody „Nietoperek”) oraz w jaskiniach Ojcowskiego Parku Narodowego (obszar Natura 2000 „Dolina Prądnika”). Autor lub współautor 60 projektów środowiskowych, w tym: planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000, raportów o oddziaływaniu inwestycji na obszary Natura 2000 oraz części przyrodniczych raportów o oddziaływaniu inwestycji na środowisko.

Spis treści

1.Wstęp.....	4
2.Cel opracowania.....	4
3.Objekt badań.....	5
4.Metody.....	7
5.Wynik.....	8
5.1.Ptaki i ich siedliska.....	8
5.2.Nietoperze i ich siedliska.....	8
6.Zalecenia.....	8

1. Wstęp

Zgodnie z rozrządzeniem Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 0, poz. 1348) wszystkie gatunki ptaków i nietoperzy podlegają ochronie gatunkowej. Zaliczają się do nich również ci przedstawiciele wymienionych grup, którzy często wykorzystują budynki jako swoje siedliska. W myśl zapisów rozporządzenia, w stosunku do zwierząt prawnie chronionych obowiązują zakazy, które mogą mieć zastosowanie przy prowadzeniu prac remontowych w budynkach. Należą do nich zakazy: zabijania, umyślnego płoszenia i niepokojenia, niszczenia i wybierania jaj, niszczenia postaci młodocianych, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca oraz niszczenia siedlisk, gniazd, lęgówisk, zimowisk i innych schronień.

W oparciu o zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) pojęcie „siedlisko” należy rozumieć jako obszar występowania zwierząt w ciągu całego życia lub dowolnym stadium ich rozwoju. Tym samym, miejsca rozrodu oraz schronienia zwierząt są „siedliskami” i podczas prac remontowych wymagają szczególnej ochrony. Na podstawie przytoczonego wyżej aktu wykonawczego ustawy o ochronie przyrody do sposobów ochrony gatunków zwierząt należą między innymi: zabezpieczanie ich ostoi, stanowisk i siedlisk przed zagrożeniami zewnętrznymi oraz wykonywanie zabiegów utrzymujących właściwy stan populacji lub siedlisk zwierząt, poprzez ich odtwarzanie, budowanie sztucznych miejsc lęgowych, a także dostosowanie terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych i remontowych tak, aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska.

2. Cel opracowania

Niniejsze opracowanie zrealizowano na zlecenie dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 70 im. Mikołaja Kopernika w związku z zamiarem złożenia wniosku o dofinansowanie zamierzenia inwestycyjnego polegającego na termomodernizacji budynku szkoły. Dofinansowanie ma pochodzić ze środków Wielopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, w ramach poddziałania 3.2.1 – Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.

Jednym z kryterium branych pod uwagę przy ocenie merytorycznej wniosku jest obecność opinii ornitologicznej i chiropterologicznej. Celem opinii jest określenie, czy dany obiekt jest zasiedlony przez gatunki chronione i ewentualne zaplanowanie harmonogramu prac dostosowanego do ekologii poszczególnych gatunków ptaków i nietoperzy.

3. Obiekt badań

Budynek, dla którego sporządzono niniejszą opinię jest położony pod adresem ul. Piękna 37 w Poznaniu, na działkach o numerach ewidencyjnych 232 i 233/2 (obr. Jeżyce, ark. 21). Mieści się w nim Szkoła Podstawowa Nr 70 im. Mikołaja Kopernika.

Obiekt składa się z trzech brył oznaczonych na ilustracji 1 literami A, B i C. Powierzchnia zabudowy części A budynku wynosi około 750 m², zaś części B i C odpowiednio około 370 m² i 320 m². Część A budynku posiada trzy kondygnacje nadziemne i jedną kondygnację podziemną. Wszystkie te kondygnacje (również podpiwniczenia) są ogrzewane i użytkowane. Znajdują się tu sale lekcyjne, pomieszczenia socjalne oraz sanitariaty. Pozostałe dwie części budynku posiadają jedną kondygnację nadziemną. W części B mieszczą się sale lekcyjne, zaś w części C – sala gimnastyczna. Wszystkie ogrzewane. Żadna z części budynku nie posiada strychu lub poddasza. Część A posiada jedynie niedostępny dla człowieka oraz ptaków i nietoperzy stropodach wentylowany. Dach budynku jest płaski, dwuspadowy – w przypadku części A i jednospadowy w przypadku części B i C, kryty papą. Jego elewacja jest otynkowana (ilustracje 2-11, strony 6-7).

Ilustracja 1. Rzut pionowy budynku wraz z zaznaczonymi ścianami zaprezentowanymi na ilustracjach 2-11 (strony 6-7).

Ilustracja 2. Elewacja wschodnia części A budynku (1).

Ilustracja 3. Elewacja południowa części A budynku (2).

Ilustracja 4. Elewacja zachodnia części A budynku (3).

Ilustracja 5. Elewacja północna części A budynku (4).

Ilustracja 6. Elewacja wschodnia części B budynku (5).

Ilustracja 7. Elewacja południowa części B budynku (6).

Ilustracja 8. Elewacja zachodnia części B budynku (7).

Ilustracja 9. Elewacja wschodnia części C budynku (8).

Ilustracja 10. Elewacja południowa części C budynku (9).

Ilustracja 11. Elewacja zachodnia części C budynku (10).

4. Metody

W celu sporządzenia niniejszej opinii w dniu 11 kwietnia 2016 roku przeprowadzono lustrację przedmiotowego budynku, pod kątem obecności miejsc, które mogły być potencjalnie wykorzystane do gniazdowania (w przypadku ptaków) oraz rozrodu i hibernacji (przypadku nietoperzy). Inspekcją objęto nieużytkowane, nieogrzewane pomieszczenia budynku (potencjalne zimowiska nietoperzy) oraz jego elewację (potencjalne miejsce gniazdowania ptaków). Podczas oględzin odnotowywano wszystkie ślady obecności ptaków i nietoperzy w budynku w szczególności: gniazda lub ich resztki, pióra, odchody, wypluwki etc. Oceniano także potencjalną możliwość zasiedlenia obiektów przez te zwierzęta.

Prace terenowe, w szczególności zakres badań i metody rozpoznania, zaplanowano zgodnie z wytycznymi opublikowanymi w opracowaniu Wylegały i in.* (2009). Odstępstwem od przedmiotowych wytycznych był jedynie termin realizacji rozpoznania, nieuwzględniający w pełni okresu lęgowego ptaków i rozrodczego nietoperzy, co było związane z terminem ogłoszenia i zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie w 2016 roku inwestycji termomodernizacyjnych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na charakter przedmiotowego budynku, przeprowadzenie inwentaryzacji w miesiącu kwietniowym było wystarczające, a uzyskane wyniki w pełni obrazują stopień wykorzystania obiektów przez ptaki i nietoperze.

* Wylegała P., Jaros R., Dzieciółowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami przyrody. PTOP "Salamandra", Poznań: ss. 32.

5. Wynik

5.1. Ptaki i ich siedliska

W skutek przeprowadzonych oględzin budynku nie stwierdzono gniazd lub ich pozostałości, które mogły potwierdzić, że jest on zasiedlany przez ptaki. Nie stwierdzono też śladów ekskrementów na elewacji, które mogłyby potwierdzić, że obiekt jest użytkowany przez przedstawicieli tej grupy zwierząt jako miejsce odpoczynku.

W oparciu o bezpośrednie obserwacje budynku stwierdzono, że na jego elewacji nie ma żadnych szczelin lub spęknięć, w których ptaki zwykle gniazdują.

W trakcie przeprowadzania oględzin budynku odnotowano w jego otoczeniu 7 gatunków ptaków podlegającej ochronie ścisłej: grzywacz *Columba palumbus*, pierwiosnek zwyczajny *Phylloscopus collybita*, bogatka *Parus major*, kawka *Corvus monedula*, wrona *Corvus cornix*, szpak zwyczajny *Sturnus vulgaris* i zięba zwyczajna *Fringilla coelebs*. Nie stwierdzono jednak, aby przedmiotowy budynek był miejscem lęgowych dla tych ptaków.

5.2. Nietoperze i ich siedliska

W wyniku przeprowadzonej lustracji terenowej w budynku nie stwierdzono nietoperzy, ani siedlisk wykorzystywanych przez te ssaki jako dzienne schronienia, miejsca godów, rozrodu i zimowania. Nie stwierdzono również śladów ich obecności w budynku w postaci nagromadzenia guana.

Waloryzacja przedmiotowego budynku pod kątem obecności potencjalnych siedlisk nietoperzy dowiodła, że nie może być on wykorzystywany przez te ssaki w jakimkolwiek okresie ich życia. Analizowany obiekt nie posiada strychu lub poddasza, w którym nietoperze mogłyby odbywać rozród. Nie stwierdzono tu również nieużytkowanych i nieogrzewanych podpiwniczeń, w których te zwierzęta zazwyczaj zimują.

6. Zalecenia

Z uwagi na fakt, iż przedmiotowym budynkiem nie jest zasiedlony przez ptaki i nietoperze nie wprowadza się żadnych zaleceń. Planowane prace termomodernizacyjne mogą być wykonywane o każdej porze roku bez szkody dla lokalnej awifauny i chiropterofauny.